

Talousvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle energiaverotusta koskevan lainsäädännön muuttamiseksi

Valtiovarainvaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle energiaverotusta koskevan lainsäädännön muuttamiseksi (HE 34/2015 vp): Asia on saapunut talousvaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava valtiovarainvaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- lainsäädäntöneuvos Leo Parkkonen, valtiovarainministeriö
- neuvotteleva virkamies Markku Kinnunen, työ- ja elinkeinoministeriö
- johtaja Jukka Leskelä, Energiateollisuus ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- WWF Suomi

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Esityksen tavoitteena on lämmityspolttoaineiden (kevyt ja raskas polttoöljy, kivihiili, maakaasu ja nestekaasu) hiilidioksidiveroa korottamalla lisätä valtion tuloja ja ohjata samalla kulutusta biomassan ja vähäpäästöisten lämmityspolttoaineiden käyttöön. Lisäksi ehdotetaan, että kaivostointiminta ja louhinta siirretään takaisin alennettuun teollisuuden sähköveroluokkaan II ja energiain-tensiivisen teollisuuden veronpalautuksen piiriin.

Talousvaliokunta on tarkastellut esityksen vaikutuksia energiapolitiikkaan ja elinkeinotoimintaan. Saadun selvityksen perusteella ja ottaen erityisesti huomioon kiristyvän valtiontalouden fiskaaliset tarpeet talousvaliokunta pitää esitystä perusteltuna ja puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä.

Hiilidioksidiveroon tehtävä korotus kohdistuu erityisesti kivihiilen ja öljyn polttamiseen, ja se on näin omiaan ohjaamaan kulutusta energiapolitiikan tavoitteiden mukaisesti vähäpäästöisempään

Valiokunnan lausunto TaVL 12/2015 vp

suuntaan. Valiokunta kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että ohjaava verovaikutus kohdistuu näiltä osin myös päästökauppasektoriin, jonka osalta tavoitteena tulisi olla yhden ohjausinstrumentin, eli päästökauppajärjestelmän, käyttäminen. Ehdotuksella on lisäksi vaikutusta yhdistetyn sähkön- ja lämmöntuotannon (CHP) tuotantokustannuksiin ja kannattavuuteen kivihiilen käytön kallistuessa. Kivihiieltä korvaavat polttoaineet ovat käyttökustannuksiltaan kalliimpia, ja lisäksi osassa laitoksia kivihiilen korvaaminen edellyttäisi uusinvestointeja, jotka eivät nykyisen alhaisen sähköhinnan vuoksi ole kannattavia. Asiantuntijakuulemisessa on todettu, että tämä saattaa johtaa kehitykseen, jossa CHP-tuotannon sijasta investoidaan pienemmän hyötysuhteen omaavaan erilliseen lämmöntuotantoon. Markkinoilta poistuisi tässä tilanteessa myös sähköntuotantoa ja samalla huoltovarmuutta turvaavaa säätövoimakapasiteettia.

Talousvaliokunta pitää perusteltuna, että esitys saattaa kaivostoimintaa koskevan energiaverotuksen samaan kategoriaan muun vastaavan teollisuuden kanssa.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSESITYS

Talousvaliokunta esittää,

että valtiovarainvaliokunta ottaa edellä olevan huomioon.

Helsingissä 21.10.2015

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Kaj Turunen ps
varapuheenjohtaja Harri Jaskari kok
jäsen Harry Harkimo kok
jäsen Lauri Ihalainen sd
jäsen Katri Kulmuni kesk
jäsen Eero Lehti kok
jäsen Rami Lehto ps
jäsen Kristiina Salonen sd
jäsen Hanna Sarkkinen vas
jäsen Ville Skinnari sd
jäsen Joakim Strand r
jäsen Antero Vartia vihr
varajäsen Sampo Terho ps

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Tuula Kulovesi

Valiokunnan lausunto TaVL 12/2015 vp

Eriävä mielipide

Perustelut

Hallitusohjelmaan on kirjattu kunnianhimoinen tavoite saavuttaa ilmastotavoitteet etupainotteisesti. Tämän kiitettävän tavoitteen mukaista on ohjata energiasektoria vähäpäästöiseen suuntaan ja pienentää ympäristölle haitallisten tukien määrää. Hiilidioksidiveron korotus on hyvä ratkaisu ilmastomuutoksen hillitsemiseksi. Hallituksen esityksen tavoitteena on lämmityspolttoaineiden (kevyt ja raskas polttoöljy, kivihiili, maakaasu ja nestekaasu) hiilidioksidiveroa korottamalla lisätä valtion tuloja ja ohjata samalla kulutusta biomassan ja vähäpäästöisten lämmityspolttoaineiden käyttöön. Hallituksen tavoite on oikea ja esitetty hiilidioksidiveron korotus perusteltu.

Turpeen energiakäyttöä kohdellaan verotuksellisesti hyvin eri tavalla kuin muita fossiilisia polttoaineita. Vaikka turpeen energiakäytöllä on paikallisesti työllistäviä vaikutuksia, on kuitenkin huomioitava myös turpeen ilmasto- ja ympäristövaikutukset, jotka ovat jopa kivihiilen luokkaa. Siksi turpeen erityiskohtelu ei ole pitkällä aikavälillä perusteltua ja verotusta olisi asteittain yhdenmukaistettava muiden suuripäästöisten energiamuotojen kanssa.

Kaivostoiminta siirrettiin normaalin verokohtelun piiriin vasta vuoden 2015 alussa. Nyt hallitus esittää, että se siirrettäisiin vuonna 2017 takaisin alennetun sähköveron ja veronpalautusten piiriin. Tämä on poukkoilevaa politiikkaa, eikä siirto ole perusteltua. Suomessa ei ole erillistä kaivosveroa. Kaivostoiminnan normaalia sähköveroluokkaa voidaan pitää maksuna yhteisen kansallisuusmaisuutemme rikkauksien hyödyntämisestä. Kaivostoiminnan pitäminen korkeammassa sähköveroluokassa tuottaa arvion mukaan 27 miljoonaa euroa enemmän verotuloja vuosittain. Hallituksen esitys siis vähentää valtion verotuloja. Parempaa elinkeinopolitiikkaa olisi suunnata nämäkin miljoonat mieluummin uusia innovaatioita ja elinkeinotoimintaa luovaan tutkimus- ja tuotekehitystoimintaan kuin olemassa olevan kaivostoiminnan suosimiseen.

Mielipide

Edellä olevan perusteella esitämme,

että valtiovarainvaliokunta ottaa yllä mainitut näkökulmat huomioon. Lainmuutosta kaivosten sähköverotuksen alentamiseksi ei ole syytä tehdä, eli esitetty 2. lain 2 §:n muutos on syytä poistaa. Lisäksi olisi syytä ryhtyä valmistelemaan muutoksia turpeen verotuksellisen erityiskohtelun asteittaisesta poistamisesta.

Helsingissä 21.10.2015

Hanna Sarkkinen vas
Antero Vartia vihr